

Z LISTŮ LVA N. TOLSTÉHO
TETIČCE TAŤANĚ A.
JERGOLOSKÉ.

Koncem minulého roku vydány v Moskvě redakcí P. A. Sergějenka sebrané "Listy Lva Nik. Tolstého z let 1848—1910." Současné vyšel v berlínském nakladatelství ruských autorů J. Ladyšnikova německý překlad, obsahující na 600 dopisů, kdežto původní ruské vydání má jich toliko 281. Ruská censura totiž nepropustila četné listy (mezi nimi i listy carovi) v Německu bez závady otištěné.

Některé listy jsou již pojata buď cele anebo v menších úryvcích do knihy Pavla Birjukova "Vzpomínky a listy L. N. Tolstého", jejíž český překlad vyšel u Viléma.

Mnohé ze starších listů byly původně napsány francouzsky. Tak téměř všechny listy tetince T. A. Jergolské, která po smrti matčiny, když bylo Lvu N. půlkrubého roku, ujala se výchovy osiřelých dětí a která, jak sám Tolstoj praví, měla největší vliv na jeho život. "Naučila mne duševní radosti o-bětavé lásky i rozkoši samotářského života ne slovy, ale celou svou bytostí."

Taťana A. Jergolská byla vzdálená příbuzná — sirotek, vychovávaná v domě děda Lva N. Z mládí mívala ráda otce Tolstého, ale ustoupila, aby si mohl vzít bohatou nevěstu. Po smrti matky Tolstého zamítla návrh na sňatek, ale učila, že bude osiřelým dětem matkou, dokud bude živa. I po sňatku Lva Nik. žila v jeho rodině, kdež také zemřela r. 1874. Tolstoj zvěnil ji v románě "Vojna a mír" v úslabných postavě obětavé ženy.

Zadluživ se vášnivou hrou, odejel mladý Tolstoj s bratrem Nikolajem na Kavkaz a odtud psával tetince, která zatím hospodařila v Jasně, ardečné listy. Tři z nejzajímavějších podáváme svým čtenářům. První je psán brzy po příjezdu na Kavkaz, kde byl Nikolaj důstojníkem a Lev doprovázel ho

jako dobrovolník. Druhý z Tiflisu, kam zajel Lev N. chtěje býti zařazen do vojska a kde v německé kolonii na předmostí začal psáti své "Dětství". Třetí, psaný na cestě z Tiflisu do Starogladovské, je nejkrásnější.

I.
Tiflis, 12. listopadu 1851.
Chère tante!

Za týden budou tomu čtyři měsíce, co jsem od vás neobdržel zprávy, ale nyní mám aspoň naději, že vaše dopisy jsou ve Starogladovské.

Vyjeli jsme skutečně 25. a po sedmídenní cestě — velice špatné, protože na každé zastávce byl nedostatek koní, ale velice pěkné pro krásu krajů, kterými projíždíme, dojeli jsme 1. tohoto měsíce na místo.

Druhého dne jsem šel ku generálovi, abych mu předložil listiny, jež jsem obdržel v Tule a abych se mu představil. Při své německé úslabnosti, ač nerad, musil mi odříci, protože moje listiny nejsou v pořádku, schází mi dokumenty, jež jsou právě v P. a je mi čekati.

Nedojdou-li moje listiny do měsíce, vzdám se vojenké služby, protože bych se již letos nemohl účastnit zimní výpravy, což bylo mou jedinou touhou, když jsem do služby vstupoval.

Mimo očekávání našel jsem v Tiflisu dobrého petrohradského známého knižete Bagrationa; bude mi velice nápomocen. Je to rozumný a vzdělaný člověk.

Tiflis je městečko velmi civilizované a velmi se opíjí po Petrohradě, ale daří se mu to. Vybraná četná společnost. Je tu ruské divadlo i vláská opera, jichž užívám, pokud mi skrovné příjmy dovolují. Bydlím v německé čtvrti, je na předmostí, ale má pro mne velké výhody. Předně je to překrásné městečko obklopené zahradami i vinicemi, tak že si tu připadáte spíš jako na venkově než ve městě. (Je tu velmi teplo a pěkně, dosud nesněžilo ani nemrzlo). Druhá výhoda je, že tu platím za dva dosti úpravné pokoje pět rublů stříbra měsíčně, kdežto

ve městě bych takový byt nedostal pod čtyřicet rublů měsíčně. Mimo to mám bezplatný evik v němčině, mám knihy, zaměstnání i volný čas, protože tu nikdo nepřichází vyrušovat, tak že mi celkem není smutno.

Pamatujete se, dobrá tetinko, na radu, kterou jste mi kdysi dala — abych psal romány. Vidíte, u- poslechl jsem vaší rady a zaměstnání, o němž jsem vám psal, je práce literární. Nevím dosud, bude-li kdy vydáno na světlo, co píši, ale je to práce, která mne zajímá a ve které jsem již příliš daleko pokročil, než abych jí zanechal.

Toť zevrubný výkaz mých zaměstnání a co do mých plánů, nevstoupím-li do vojenké služby, pokusím se, abych si našel nějaký státní úřad. Zde — ale ne na Rusi.

Buďte s bohem, líbám vám ruce a očekávám vaše dopisy. Adresujte přímo — Gruzie, město Tiflis.

II.

Zastávka Mozdok na půl cesty z Tiflisu — 12. ledna 1852.

Takovéhle myšlenky mi přišly na mysl. Chci je s vámi sdělit, protože jsem myslil na vás. Velice jsem se změnil duševně a to se mi už tolikrát přihodilo. Proto si myslím, že se tak děje všem. Čím déle žijeme, tím více se měníme; jste zkušena, recete, je-li to pravda? Myslím, že vady i dobré vlastnosti, to jest základní povaha, zůstává táž, ale životní názor a názor o štěstí musí se lety měnit. Před rokem jsem se domníval, že najdu štěstí v radovánkách a v ruchu, nyní naproti tomu fyzický i mravní klid je vše, čeho si žádám. Ale představuji si klid bez nudy s tichou radostí lásky a přátelství — toť mi vřeholem štěstí. Proto kouzlo klidu pocítíš teprve po únavě a radosti lásky toliko potom, když jsi již dlouho postrádal. A nyní postrádám i onoho a proto po nich tolik toužím. Jenom, když jsi již dlouho postrádal. A nyní postrádal? Bůh sám ví. Nevím proč, ale cítím, že je to nutno. Náboženství i zkušenost životní, byť by-

la jakkoli nepatrná, naučily mne, že život je zkouška. Mně je více nežli zkouška, je vykoupením svých hříchů.

Zdá se mi, že nápad, abych jel na Kavkaz, byl mi dán s hůry. Ruka Boží mne vede a já ustavičně jí děkuji. Cítím, že jsem se tu stal lepším (to ovšem není mnoho, protože jsem byl velice špatný) a věřím pevně, že vše, co by se mi tu mohlo stát, bude mi k užtku, že sám Bůh toho chce. Je to snad myšlenka příliš smělá, ale je to mé přesvědčení. Proto snášám obtíže i nedostatky fyzické, o nichž mluvíme (jaké pak fyzické obtíže pro zdravého 23letého jinocha) jakobyh jich ani nepocítoval, ba i s jakousi rozkoší přemýšleje o štěstí, které mne očekává. Hleďte, jak si je představuji.

Po několika letech ne mlád a ne starý, jsem v Jasně Poljaně, moje věci jsou v pořádku, nemám ani starostí ani nepřijemností. Vy také žijete v Jasně. Poněkud jste starší, ale ještě svěží a zdráva. Žijeme jako jsme dříve žili; ráno pracuji, ale vidíme se téměř po celý den. Obědváme. Večer vám předčítám něco, co vás zajímá. Potom si vypravujeme, povídám vám o životě na Kavkaze, vypravujete mi o svých vzpomínkách na mého otce, na matku, povídáte mi "pohádky o strašidlech", kterým jsme vždycky naslouchali s vyvalenými očima a otevřenými ústy. Vzpomínáme si na lidi, kteří nám byli drazí a jichž už není. Zapláčete si a já též, ale budou to slzy uklidňující; budeme si vypravovati o bratrých, kteří k nám časem budou přijíždět, o drahé Maše, která rovněž bude každoročně se všemi svými dětmi několik měsíců trávit v Jasně, již tak miluje. Nebudeme mítí známých, nikdo nepřijde, aby nás trápil a klevetil. Toť čarovný sen. Ale není to ještě všecko, o čem si dovoluji snít. Jsem ženat, moje žena je tichá, dobrá, milující, vás také miluje jako já; máme děti, které vám říkají babičko; bydlíte ve velkém domě nahoře, v témž pokoji, kde dříve babička bydlívala. Celý dům se vede tak,

jak byl za otce a začínáme žít též život, jenom úlohy jsou přeměněny. Vy zastupujete babičku, ale jste ještě lepší, než byla ona, já zastupuji otce, ač nikdy netroufám, že bych si té etí zasloužil. Moje žena zastupuje matku, děti nás. Maša běže na sebe úlohu dvou tetiček, ale bez jejich neštěstí; ba i Gaša zastupuje Prasko- oji Iljinišmu. Nedostává se toliko osoby, jež by na sebe vzala vaši úlohu v životě naší rodiny. Nikde nenajde se duše tak úslabtilá, tak milující jako vaše. Nemáme, kdo by vás nahradil. Budou tři nové osoby, které se časem mezi námi objeví, jsou to bratři, zvláště jeden, který bude často u nás, Nikolenka, starý mládenec, holohlavý, na odpočinku, vždycky stejně dobrý a stejný úslabtilý.

Představuji si, jak bude, jako za dávných dob, vyprávět dětem pohádky, které si sám vymyslíl, kterak mu děti budou líbat umazané ruce (ale jež jsou tak hodny), kterak si s nimi bude hrát, kterak žena se bude starat, aby mu upravila oblíbená jídla, kterak se spolu budeme obírat společnými upomínkami na doby dávno minulé, kterak vy budete sedět na svém obvyklém místě a s uspokojením nám naslouchat, kterak nám, starým, budete říkat jako dříve: Levočko, Nikolenko, a budete mi domlouvati, že jím rukou a jemu zas, že nemá unyté ruce.

Kdyby mne udělali ruským císařem, kdyby mi dali Peru, jediným slovem, kdyby kouzelnice přišla ke mně s čarovným proutkem a zeptala se mně, po čem toužím, položil bych ruku na srdce a odpověděl bych, že toužím, aby tyto sny se staly skutečností.

Vím, že nerada hádáte do budoucnosti, ale co je v tom zlého? A je to tak příjemné. Bojím se, že je to příliš sobecké a že jsem vám poskytl málo podílu na štěstí. Bojím se, že minulá léta plná hoře zanechala příliš citelné stopy ve vašem srdci a ty že vám nedají, abyste se oddala budoucnosti, která by byla mým štěstím. Drahá tetinko, recete, byla byste šťastná?

Všecko to může být a naděje tolik těší!

Opět pláču. Proč pláču, myslíte na vás? Toť slzy radosti, jsem šťasten, jsa si vědom své lásky k vám; ať by se již jakýkoliv neštěstí přihodilo, nebudu se považovati nikdy za docela nešťastného, dokud budete živa vy. Vzpomínáte si na naše loučení v Iverské kaple, když jsme odjížděli do Kazaně? Tehdy jako vnučkutím v poslední okamžik loučení jsem poznal, čím jste mi byla, a ač ještě dítě, slzami a několika nesouvislými slovy dal jsem vám na jevo, co jsem cítil. Nikdy jsem vás nepřestal milovat, ale cit, který jsem pocítil u Iverské kaple a city moje nynější jsou docela jiné, nynější jsou daleko silnější, hlubší než bývaly — kteroukoliv jinou dobu.

Přiznám se vám k něčemu, až se stydím, ale co vám musím říci, abych ulehčil svědomí. Dříve, když jsem četl vaše dopisy, v nichž jste mluvila o svých citech ke mně, zdávalo se mi, že přeháním. Ale čtu-li je právě nyní, chápu vás, vaši bezmeznou lásku k nám a vaši vznešenou duši. Vím, že každý jiný, kdyby přečetl tento dopis i předešlé, vyčetl by mi totéž. Ale od vás se toho nebojím, znáte mne příliš dobře a víte, že snad jediná moje dobrá vlastnost je citlivost. Této vlastnosti děkuji za nejšťastnější chvíle svého života. V každém případě je to poslední dopis, v němž si dovoluji projevit takové přepjaté city. Přepjaté pro lhostejné lidi, ale vy je dovedete pochopit.

Buďte s bohem, drahá teti; za několik dní, doufám, že se opět shledám s Nikolenkou a potom vám napíšu.

Spolehlivé pojištění na život
za skutečnou cenu u
WOODMEN of the WORLD
(Děveřb Světa)
české tábory v Omaze a South Omaze.

Chcete-li nejlepší pivo na západě, objednejte si

Triumph Beer

STORZOVO PIVO vaří se z nejlepšího ječmene, sladu, českého chmele žateckého a čisté artozské vody. Získalo největší ceny na třech mezinárodních výstavách a je dnes nejoblíbenějším pivem v zaměšlánípřekých státech. Vaří se ho a prodává daleko více než kteréhokoli jiného piva na střed. Západě. Stojíte-li o jakkosti, čistotu a výbornou chuť při pití piva, pak vše to naleznete při pivu Storzovu. Nelze-li vám Storzovo pivo dostat v místě, pak vyplňte objednačí lístek. Za správnou dohlávkou se ručí.

OMAS STORE
Dealer in
Storz Brewing Co.'s Beer
1827-29 Sherman Ave.
(Next door north of Storz Brewery)
Omaha, Neb.

OBJEDNACÍ LÍSTEK:

Gentlemen:—Enclosed find.....dollars, for which please ship me,
via.....
Prepaid or express
Name.....
Town..... State.....

.....cases, 6 dozen large bottles, Storz Triumph Beer, at \$9.00 per case
.....cases, 10 dozen small bottles, " " " " at 10.00 per case
.....cases, 2 dozen large bottles, " " " " at 3.45 per case
.....cases, 3 dozen small bottles, " " " " at 3.45 per case

Prices, F. O. B. Omaha

Koupíme zpět od Vás svoj prázdňé lahve a zaplatíme za dopravu. Nebo je taky připočteme k dobru za Vašem účtu, jakmile je obdržíme a spočítáme. Zpětnou dopravu hradíme.

Body se 6 tuaty prázdňých velkých lahví.....\$2.25 | Body se 2 tuaty velkých prázdňých lahví.....\$1.20
Body se 10 tuaty malých prázdňých lahví.....2.50 | Body se 3 tuaty malých prázdňých lahví.....1.20

Strážka za nedodané lahve:velké 37c, tuaty; malé 25c, tuaty. Prázdňá bedna (bez lahví) 45 centů.

Připomenuti: Ke každé objednávce přiložte obnos a zásička ihned s odešle.

Veškeré objednávky adresujte na Chas. Storz (Consumers Distributor)
1827-1829 Sherman ave., OMAHA, NEB.